

In memoriam dr. Hinrich Stoevesandt (1931-2018)

Dr. Hinrich Stoevesandt, oprichter en eerste directeur van het Karl Barth Archiv in Basel, Zwitserland, en de eerste Algemeen Directeur van de *Karl Barth Gesamtausgabe*, is in alle rust overleden op Pinksterzondag 20 mei 2018 in zijn huis aan de Dittingerstrasse in Basel. Zijn nabestaanden zijn zijn geliefde vrouw Elisabeth, dochters Dorothee en Magdalene en Christoph Bucher, Dorothee's partner.

Hinrich Stoevesandt was een nauwgezet onderzoeker, die verantwoordelijk was voor de publicatie van de eerste 31 banden van de *Gesamtausgabe*. Enkele afzonderlijke delen, zoals het 37ste deel in de serie, het slotdeel van de Göttingse lezingen over dogmatiek, werden door hemzelf bezorgd. Zijn kennis van Barths theologie en biografie, die hij verwierf door zijn uitvoerige studie van Barths brieven, maakten van hem een rijke bron voor die geleerden die zo gelukkig waren de voordeur van Bruderholzalee 26 in Basel te mogen betreden. Velen wier reputatie later gevestigd werd werden daarbij geholpen door deze nederige man, stil arbeidend achter de schermen. Een bezoek aan Stoevesandts huis was altijd een blij geschenk. Dat een man met zoveel talent voor gedetailleerd historisch onderzoek zo'n verfijnd gevoel voor humor had en een eenvoudig heerlijk talent voor het vertellen van verhalen maakten hem nog dierbaarder.

Dr. Stoevesandt was ook de auteur van tal van eigen teksten over onderwerpen van Bonaventura's eschatologie tot de theologiegeschiedenis in Barths preken, praktische theologie en homiletiek. Hij was Visiting Professor in de Homiletiek aan de Eberhard-Karls-Universität (Tübingen) in het wintersemester van 1984/85. Hij preekte regelmatig in de Münster van Basel – waarvan hij ook een trouw gemeentelid was. Veel van zijn preken zijn gepubliceerd. Hij ontving twee eredoctoraten, van de Universiteit van Bern en van de Universiteit van Boedapest.

Tevens sprak en las hij Nederlands en daardoor was hij in staat een brug te slaan tussen de Nederlandse theologie en Duitse lezers door het vertalen van belangrijke Nederlandse werken. Hij verzorgde een kritische uitgave van de 76 brieven tellende correspondentie tussen Karl Barth en K. Heiko Miskotte in 1991, evenals een vertaling van Miskottes *Als de goden zwijgen* - een boek met een diepgaande invloed in de jaren zestig. Vanzelfsprekend was hij ook in de positie om Barths theologie naar het Nederlands te vertalen. Tijden lang reisde hij elk jaar naar Nederland om Barths theologie te presenteren aan een publiek van Nederlandse theologen.

Wat was hij voor een man? Hij was de zoon van een van Karl Barths dierbaarste vrienden, een vriendschap die terugging tot de jaren '20, Karl Stoevesandt, een

arts uit Bremen. Karl Stoevesandt werd een pijler van de beweging van de Bekennende Kirche en werd verschillende keren geïnterneerd voor zijn verzet tegen het Duitse Rijk. Vanwege de nauwe relatie tussen de twee gezinnen, was het vanzelfsprekend dat Hinrich kon wonen bij het gezin van Barth in het grote huis aan de Pilger Strasse - op loopafstand van de nieuwe collegezaal aan de Petersplatz - toen hij in 1950 naar Basel kwam voor zijn doctoraalstudie.

In ruil voor dit vriendelijke aanbod bood hij Barth technische ondersteuning bij de publicatie van *Kirchliche Dogmatik IV/2*, waaraan hij een veelzeggende passage toevoegde die de grote man direct opnam in zijn tekst: "Gemessen an seinem Großen Licht erweisen sich die kleinen Lichter, in deren Schein wir jetzt leben, als nötige und in ihrer Weise brauchbare, aber schließlich doch kümmerliche Treppenbeleuchtung" (*KD IV/2*, 950).

Na Barths dood [in 1968] bezorgde hij de bekende briefwisseling tussen Karl Barth en Carl Zuckmayer, *Späte Freundschaft in Briefen* (1977).

Vermelding verdienen ook dr. Stoevesandts muzikale talenten. Hij zong graag, hij hielp bij de vorming van het Neue Basler Kammerchor, waarvan hij ook tal van jaren bestuursvoorzitter was.

Dr. Stoevesandt was zeer geliefd bij allen die hem kenden bij zijn familie, zijn dierbare vrienden [...] en bij zijn medewerkers in Basel op het terrein van de Barth studie en als voorganger [...] Het Center of Barth Studies wenst allen te zeggen dat we delen in jullie verdriet bij het overlijden van zo'n bijzondere man. En wij vertrouwen met jullie op de God die de doden zal opwekken op de Laatste Dag.

Dr. Bruce L. McCormack, directeur van het Center for Barth Studies (Princeton, USA)